

Korte inhoud

Op oudejaarsavond is iedereen druk in de weer met de voorbereiding van het oudejaarsfeest. Mensen lopen nog snel even naar de groenteman of staan in de rij voor nog een laatste fles room.

Het is bitter koud en iedereen kijkt uit naar het warme feest vanavond. Wanneer de avond valt en iedereen aan de feesttafel zit, loopt er op straat een jong meisje. Ze heeft geen warme jas, want haar ouders hebben geen geld om die voor haar te kopen. Haar schoenen zijn net gestolen door een bende straatkinderen. Haar voeten voelen als ijsklompjes. Het meisje verkoopt zwavelstokjes om toch een beetje geld te kunnen verdienen, maar vandaag heeft niemand ook maar één zwavelstokje gekocht. De mensen zien haar gewoon niet staan, iedereen is zo druk in de weer...

Het meisje heeft het zo koud dat ze besluit om één zwavelstokje aan te steken. Samen met het licht en de warmte van het vuur verschijnt een prachtig droombeeld van een feestmaal met eten en drinken en vooral gezelligheid... Maar het zwavelstokje dooft snel uit en de droom verdwijnt.

Het meisje twijfelt of ze nog een stokje zal ontsteken, maar de honger en de kou fluisteren in haar oor wat ze moet doen: ze ontsteekt het tweede zwavelstokje! Onmiddellijk ziet ze een grote kerstboom met cadeautjes. Net wanneer ze van een vriendelijke mevrouw een cadeau krijgt, dooft echter ook het tweede zwavelstokje en verdwijnt de droom.

Nu twijfelt het meisje niet meer en steekt niet één maar wel tien zwavelstokjes tegelijk aan. Haar ogen en lijf worden verrast door het licht en de warmte en plotseling ziet ze voor zich haar oma die in de hemel woont. Samen dansen ze in het licht van de zwavelstokjes en als oma haar meeneemt naar de sterren, volgt ze zonder aarzelen.

De volgende ochtend ontdekken de bewoners van het dorp dat er een klein meisje dood gevroren op de straat ligt. De bewoners van het dorp kennen het meisje niet, maar zijn diep ontroerd bij het zien van dit trieste tafereel.

Wat niemand echter weet, is dat dit meisje de vorige avond het lekkerste feestmaal ooit heeft gegeten, de mooiste kerstboom heeft gezien en dat ze bij haar lieve oma was, die haar hand heeft vastgenomen en gezegd heeft dat alles wel goed zou komen...

Speelduur en liedjes

De voorstelling duurt ongeveer 40 minuten en telt 8 liedjes:

1. Ouverture
2. Stil
3. Trut!
4. Helemaal alleen
5. Champagne
6. Lichtjes in de kerstboom
7. Oma
8. Meisje met de zwavelstokjes

Decor

Het toneel stelt een dorpsplein voor aan het einde van de negentiende eeuw.

Tegen het achterdoek in het midden van het toneel staat een huis met een trapje voor de voordeur. De voordeur heeft geen bel, maar een grote deurklopper waarmee men op de deur kan slaan. Achter de ramen zijn lampjes geïnstalleerd waardoor men de indruk krijgt dat het warm en gezellig is binnen.

De vloer heeft het patroon van kasseistenen. Deze vloer kan je zelf schilderen op een groot stuk wit lino-leum.

Over het toneel verspreid staan 4 lantaarns met lampjes die echt kunnen branden. Op deze manier kan je heel goed aangeven wanneer het dag en nacht is (overdag zijn de lampjes in de lantaarns uit, 's nachts branden ze).

Rechts op het toneel staat een fontein en links naast het huis staan blokken of podiumelementen waarop het ensemble of een deel ervan zich kan opstellen.

Overal is de sfeer van koude en Kerstmis voelbaar. Dit kan je bereiken door te werken met sneeuwspray en valse sneeuw aan te brengen op het huisje, de fontein en op de lantaarns. Wat een heel mooi beeld geeft, zijn verschillende adventskransen met rode linten die zijn opgehangen aan de voordeur en de trap van het huis en aan de verschillende lantaarns op het podium. Deze kransen kan je ook ophangen aan de zaaldeuren en in de zaal zelf. Op die manier is het publiek meteen in een kerstsfeer.

Rekwisietenlijst

De lijst die je hieronder kan vinden is gebaseerd op de voorbeelden die we aanreiken. Natuurlijk horen bij elk nieuw idee meestal ook extra rekwisieten. Overloop dus goed scène per scène wat je nodig hebt!

Ouverture:

- Mand met broden voor de bakker
- Bezemsteel met schoenen voor schoenmaker
- Fiets voor de postbode
- Een kat
- Een mand met breinaalden en wol
- Postzak voor de postbode
- Steentje om mee te hinkelen
- Sneeuwballen
- Slee
- Een paternoster voor de pastoor
- Een kar voor de groenteman
- Wintergroenten voor in de kar (kolen, pastinaak, ...)
- Een oude krat met glazen melkflessen
- Een bezem voor de straatveger
- Een fles jenever
- Een wandelstok voor de herder
- Handtassen
- Rieten manden voor boodschappen

Scène 1:

- Mandje met zwavelstokjes
- Schoudertas voor de verteller

Scène 2

- Een tas vol kranten voor de krantenjongen

Scène 3

- Lichtgevend zwavelstokje
- Een bord vol lekker eten (champagne)

Aantal rollen

Het stuk heeft 3 hoofdrollen en een belangrijke taak voor het ensemble.

1. De verteller: De verteller kan gespeeld worden door een man of een vrouw. Hij of zij vertelt het stuk aan het publiek en is op deze manier de enige op het podium die tekst heeft. Het is de bedoeling dat de verteller de volledige tekst uit het geheugen kent. Op die manier is de verteller onderdeel van het verhaal en kan hij of zij meer betrokken worden. De verteller is bij voorkeur een volwassene. Op deze manier hou je steeds de vaart in het stuk en voorkom je dat het stuk lang en vervelend wordt.
2. Het meisje: Het meisje met de zwavelstokjes is een jong meisje van ongeveer 8 jaar oud. Ze heeft geen tekst maar beeldt wel alle scènes uit. Zo creëer je een levend prentenboek.
3. De oma: Deze rol wordt gespeeld door een vrouw van middelbare leeftijd. Probeer op zoek te gaan naar iemand die eruit ziet zoals de oma's in de sprookjesboeken worden getekend: wit haar, een beetje mollig,... Ze moet er vooral warm en gezellig uitzien. De oma heeft ook geen tekst maar danst samen met het meisje op het nummer 'Oma'.
4. Het ensemble: Het ensemble kan bestaan uit max. 50 kinderen. Je kan het best de groep opsplitsen in twee groepen voor de nummers 'Champagne' en 'Lichtjes in de kerstboom'. Op deze manier heb je steeds een groep die danst en zingt en een groep die alleen maar zingt om de dansende groep te ondersteunen. Als je werkt met 20 kinderen of minder, hoef je dit niet te doen.

Kostuums

Alle personages in het stuk zijn gekleed in de stijl van de negentiende eeuw. Denk aan verhalen en beelden van Anton Pieck, Oliver Twist, enz... Het verhaal speelt zich af in de winter, dus voorzie genoeg warme mutsen, sjaals en dikke truien. Jassen mogen ook, maar vaak belemmeren deze de bewegingsruimte van de kinderen en zijn ze niet zo makkelijk te vinden. Door een muts, sjaal en trui te dragen, creëer je echter het beeld van winter en gaat niemand zich echt vragen stellen bij het al dan niet dragen van een jas.

1. De verteller: draagt een broek met een T-shirt en een strak jasje (eventueel met lapjes op de ellebogen). Hij heeft een dikke zwarte sjaal, een pet en zwarte handschoenen waarvan de vingertoppen zijn afgeknipt. Je kan hier natuurlijk altijd in variëren, maar hij zou er moeten uitzien als een gewone dorpsbewoner.
2. Het meisje: is een heel arm meisje en draagt dus voornamelijk lompen (een rok + T-shirt). Denk aan te grote kleren met hier en daar een scheur en bruine vlekken (deze kan je makkelijk zelf maken met koffie). Omdat het moet lijken alsof het koud is, kan je ze best wat lagen boven elkaar aandoen. Ze draagt géén schoenen maar heeft enkel sokken met hier en daar een gat in. Het haar van het meisje moet eruitzien alsof het al weken niet gekamd en gewassen is. Dit effect kan je bereiken door het haar op te kammen en te bewerken met gel. Zorg er wel voor dat het realistisch blijft
3. De oma: draagt een witte lange nachtjapon met een mooi wit slaapmutsje. Ze loopt op blote voeten.
4. Het ensemble: Probeer binnen je ensemble personages te creëren (pastoor, een schoolje met een juf in uniform, een postbode, een bakker, moeders, kinderen, enz.). Op die manier creëer je veel spelmogelijkheden in de ouverture en krijg je een echt dorp waar verschillende mensen met verschillende beroepen leven. Wanneer je de kostuums verzamelt, is het aangeraden om een kleurpalet af te spreken. Bv.: alle tinten van groen en beige. Zo krijg je ondanks de verschillende personages toch een éénheid op de scène.

Het stuk, scène per scène

De ouverture:

- Verteller
- Het ensemble: iemand die de lantaarns dooft
 - De postbode
 - De bakker
 - De schoenmaker
 - Mevrouw Van Pradingen met kat
 - Mevrouw Mollebo
 - Meneer Ketelaar
 - Drie vrouwen die brood komen kopen (aantal is variabel)
 - Twee moeders met kinderen die schoenen komen ophalen
 - De pastoor
 - Een juf
 - Een klasje met twaalf kinderen (aantal is variabel)
 - Straatveger
 - Een grote groep kinderen om sneeuwballen te gooien
 - Drie kinderen die hinkelen
 - Drie kinderen met een slee
 - Twee spelende kinderen
 - Een melkboer
 - Een groenteman
 - Een herder met 6 schaapjes (kinderen, aantal is variabel)

Algemeen:

1. Zorg ervoor dat de kinderen goed weten wanneer ze moeten opkomen en afgaan. Loop met hen hun parcours en zorg dat ze goed weten op hoeveel tijd ze dit parcours moeten afleggen. Gebruik hiervoor herkenningspunten in de muziek of andere personages, zoals bv.: wanneer de bakker en de schoenmaker op hun plaats staan, mag jij opkomen of wanneer de slee in het midden van het podium is, moet jij afgaan. Dit geeft de kinderen een houvast en zorgt ervoor dat de bewegingen die je op de ouverture maakt steeds even lang zijn. Zo zit je op het einde nooit plots met een lege minuut omdat de kinderen allemaal te vroeg en/of gelijktijdig zijn opgekomen.
2. Probeer de verschillende interacties tussen de personages niet voortdurend achter elkaar te zetten, maar ook gelijktijdig. Zo kan eerst de bakker opkomen met brood en daarna de schoen-

De liedjes

Voor sommige liedjes verdeel je de kinderen het best in twee groepen. Laat telkens één groep alleen maar zingen en één groep voornamelijk dansen. Zo zal het lied steeds vol blijven klinken ondanks het feit dat de kinderen ook bewegen. Let wel op! Ook de kinderen die dansen moeten zingen (lippen). Dit geeft voor het oog een veel leuker effect!

Hieronder kan je nummer per nummer een voorbeeld vinden van een eventuele choreografie en/of zetting. Je kan uiteraard ook samen met de kinderen iets verzinnen of iemand iets nieuws laten maken.

Stil

Dit nummer is vooral een beschrijving van de omgeving + de introductie van het meisje. De verteller staat in het midden van de scène en vertelt zingend hoe mooi de winter kan zijn, maar dat er ook een meisje tussen al deze schoonheid heel alleen is.

Laat het meisje opkomen halfweg de eerste strofe en zorg ervoor dat ze in het midden van het podium gaat zitten vlak voor het begin van de tweede strofe. Ze kijkt naar haar mandje en drukt dit tegen zich aan, dan kijkt ze treurig in de zaal.

stil

Jan Coeck

Stil de we - reld is een wit ta - pijt. Bo - men

5 zwij - gen een rood - wit muts - je dat op een slee - tje rijdt... Rooi - e

9 neus - jes, blo - ze - wan - gen, vlok - jes vlie - gen op en neer Klei - ne

13 licht - jes in de kerst - boom het is koud, echt win - ter - weer.

17 Kijk, daar zit ze weer, al - leen. Klei - ne

21 meid, ver - ge - ten, zo - veel druk - te om haar heen. Er is

25 nie - mand die maar e - ven kijkt ze heeft kou, kan ner - gens heen.

29 Meis - je met de zwa - vel - stok - jes zit daar maar al - leen.

Liedjesteksten

Stil

Stil, de wereld is een wit tapijt.
Bomen zwijgen, een rood-wit mutsje dat op een sleetje rijdt...
Rooie neusjes, bloze-wangen, vlokjes vliegen op en neer.
Kleine lichtjes in de kerstboom, het is koud, echt winterweer.

Kijk, daar zit ze weer, alleen.
Kleine meid, vergeten, zoveel drukte om haar heen.
Er is niemand die maar even kijkt, ze heeft kou, kan nergens heen.
Meisje met de zwavelstokjes zit daar maar alleen.

Trut!

groep 1

strofe - gesproken

Trut!
Trut! Ga wat opzij, want je stinkt
naar rotte vis.
Geen schoenen?
ooooh! Zeker weer zo één van die zigeuners!
Pikken! Ha!

refrein - gezongen

Wat kom jij hier doen zeg, stom onnozel wicht?
Pak je boeltje bij mekaar, verdwijn uit ons gezicht!
Loop gewoon de straat uit, aan het eind rechtsaf.
Anders pakken wij die stomme zwavelstokjes af!
Weg!

strofe - gesproken

Bah! Man, wat een zielepoot.
Uit de goot?Bah!
Weg! Je staat in mijn zicht.
Zwavelstokjes stinken, wij vinden dat niet fijn, dus:
meid, ga maar verder,
jouw soort moet hier niet zijn! Zijn!

refrein - gezongen

Wat kom jij hier doen zeg, ...

groep 2

strofe - gesproken

Trut! Zie dat daar staan met al die vieze vuile kleren.
Trut! Je stinkt, je stinkt.
This beauty heeft geen schoenen aan!
niks, geen schoenen aan!
die gaan bedelen
schrik voor de flikken, ha!

refrein - gezongen

Trut, tuttebel, stom kind.
Weg! Ga weg! Ksssj!
Trut, tuttebel, stom kind.
Weg! Ga weg!
Ksssj!

strofe - gesproken

Boe! Recht uit de goot.
Ja, recht uit de goot, bei!
Weg! 't is géén zicht!
Zwavelstokjes stinken, onrein!
dus: bol het af,
jouw soort moet hier niet zijn!

refrein - gezongen

Trut, tuttebel, ...

Inhoudstafel

- Korte inhoud p. 3
- Speelduur en liedjes p. 4
- Decor p. 4
- Rekwisietenlijst p. 5
- Aantal rollen p. 7
- Kostuums p. 7
- Het stuk, scène per scène p. 8
- De liedjes p. 12
- Liedjesteksten p. 26

lichtjes in de kerstboom

Jan Coeck

ALT

Licht - jes in de kerst - boom _____ kaars-jes in de ster - ren - nacht

5

weet jewaar - van ik droom? _____ Sneeuw-ta - pijt en fluis - ter - zacht...

9

S2

Sja - len, mut - sen, want - jes leu - ke sfeer heer - lijk baan - tje glij - den sa - men sleet - je rij - den

13

ein - de - lijk is Kerst - mis weer! Pam pa - dam... _____ pa - ba - da - ba ... _____

18

23

meisje met de zwavelstokjes

Jan Coeck

♩ = 90 $D\flat$ $B\flat$ Fm

Meis - je met je zwa-vel - stok-jes, licht - jes in de nacht ___ in je

5 $G\flat$ $D\flat$ $E\flat m7$ $A\flat7$

o - gen schit-te-ren de ster-ren je wordt niet ver - wacht... ___

9 $D\flat$ $B\flat m$ Fm

Ooit komt een ein - de aan je zor-gen je bent niet al - leen ___ Want op -

13 $G\flat$ $D\flat$ $E\flat m7$ $G\flat/A\flat$ $D\flat$

eens, op een dood - ge - wo - ne mor-gen komt die dag waar jij op wacht

17 $D\flat$ $A\flat$

Men - sen lo - pen je voor - bij, ___ het is druk op straat.

20 $B\flat m$ $G\flat$ $A\flat$

Je wil iets zeg-gen, maar er is nie-mand die naar je luiste-ren wil,

Script

Muziek: Ouverture

Scène 1

De bakker zegt het tegen de schoenmaker. En de schoenmaker vertelt het aan de timmerman. De timmerman heeft het erover met zijn buurvrouw, mevrouw Van Pradingen met haar tien katten. Zij bespreekt het op haar beurt de hele middag met haar zus. Kortom, iedereen is het erover eens dat het nog nooit zo koud is geweest. 'Ik breidde een nieuwe trui met de dikste schapenwol die er is en nog bibber ik uit mijn vel' zegt juffrouw Mollebo en al klappertandend bestelt ze vijf soesjes bij de bakker. Bovenop haar donkergrijze krullen ligt een laagje glinsterende sneeuwvlokken. Boer Bremel slaapt al twee weken in zijn stal tussen de schapen. En in de kroeg 'De koperen ketel' is er geen jenever meer te krijgen want meneer Ketelaar heeft alle flessen jenever zelf opgedronken om zich te verwarmen.

Toch zie je door de dwarrelende sneeuwvlokken heen heel wat mensen op straat, gehuld in dikke mantels. Met één hand houden ze hun hoed vast opdat die niet van hun hoofd zou waaien. Ze trotseren het gure weer want er moet nog heel wat worden voorbereid voor vanavond. Mevrouw Groes gaat snel nog even een liter verse room halen bij de melkboer. Haar 'crème fraîche' is om van te smullen. En meneer Hors, die wil absoluut nog pastinaak kopen bij de verkleumde groenteman want de familie Hors eet nu eenmaal altijd pastinaak op oudejaarsavond.

De avond valt en de straten zijn leeg en donker. Overall is het feest begonnen. Iedereen lacht, drinkt, eet en feest in warme huizen. En Zo vergeet iedereen die allerkooldste dag.

Muziek: Start CD Track 2: Stil

De kalkoen pruttelt in de oven, de champagne wordt uit de kelder gehaald en honderd lichtjes fonkelen in de kerstboom. De straten zijn net rijen verlichte vensters met binnenin niets dan gezelligheid. Buiten hoor je nu enkel nog het fluiten van de wind en het gekraak van hondenpoten in de sneeuw.

Koor: Stil

Muziek: Start CD Track 8: Champagne

Koor: Champagne

Scène 4

Zoals een mooie zomerdag die eindigt met een hels onweer. Zoals de inkt van je pen die op is net wanneer je jouw mooiste woord wil schrijven. Zoals de zon die opkomt nog voor je alle sterren hebt gezien. Zo dooft het stokje uit. En het meisje had nog lang niet alles gezien, alles geroken en alles geproefd. Ze wil zo graag terug naar waar ze was. Ze kijkt naar haar mand met stokjes. De twijfel staat te lezen in haar helderblauwe ogen. Maar het is alsof kou en honger in haar oor fluisteren wat ze moet doen. Snel steekt ze een tweede stokje aan.

Muziek: Start CD Track 9: Piano

Onmiddellijk verschijnt er in het licht van het vlammetje een kerstboom. Het is met zekerheid de mooiste en grootste kerstboom die ze ooit heeft gezien. Er liggen zoveel cadeautjes onder, er is vast wel eentje bij voor haar! En ja hoor, de vriendelijke mevrouw met de bruine krullen en de man met de pijp geven haar het allergrootste cadeau dat onder de boom ligt. Ze kijkt hen ongelovig aan. Is dat werkelijk voor haar? Ze knikken en glimlachen. Voorzichtig scheurt het meisje het papier van het grote cadeau.

Muziek: Start CD Track 10: Lichtjes in de kerstboom

Koor: Lichtjes in de kerstboom